

گزاره‌برگ بیماری‌های واگیر ایران و جهان

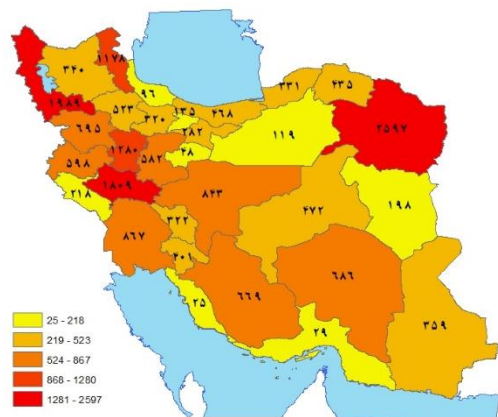
هر آنچه درباره تب مالت (بروسلوز) باید بدانید

وضعیت بیماری در جهان:

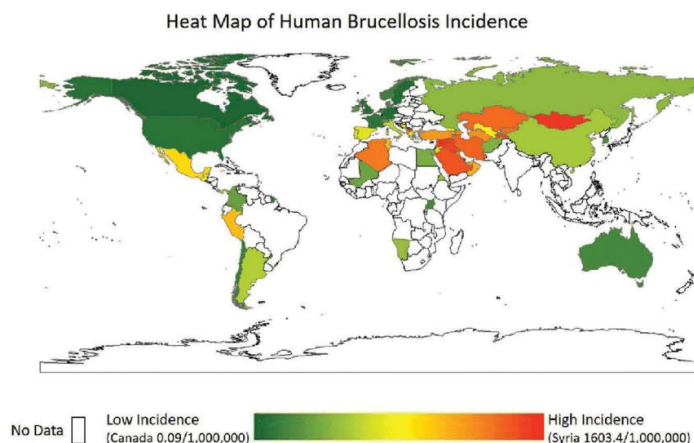
طبق گزارش‌های سازمان جهانی بهداشت (WHO)، تا سال ۲۰۲۲ سالانه ۵۰۰۰۰۰ مورد جدید به این سازمان گزارش شده است. بروز سالانه جهانی ۲/۱ میلیون نفر برآورد شده است. در حال حاضر حدود ۲/۴ تا ۳/۵ میلیارد نفر در جهان در معرض خطر ابتلا به تب مالت هستند. همه گروه‌های سنی تحت تاثیر بیماری قرار می‌گیرند.

وضعیت بیماری در ایران:

میزان بروز بیماری از ۲۱ در ۱۰۰ هزار نفر جمعیت به ۲۵ در ۱۰۰ هزار نفر رسیده است، به طوریکه استانهای غربی کشور از جمله استان لرستان، استان همدان، آذربایجان‌های غربی و شرقی و کردستان به دلیل غالب بودن شغل دامپروری به شیوه سنتی بالاترین میزان بروز را دارند. در سال ۱۴۰۳ بیشترین موارد بیماری از استانهای خراسان رضوی (۲۵۹۷ مورد)، لرستان (۱۸۰۹ مورد)، آذربایجان غربی (۱۷۰۹ مورد)، آذربایجان شرقی (۱۷۰۵ مورد)، همدان (۱۲۸۰ مورد) و اردبیل (۱۰۹۸ مورد) گزارش شده است.

تعداد موارد بیماری تب مالت شناسایی شده در کشور در سال ۱۴۰۳

و شیردهی دامها بیشتر دیده می شود. بروسلوز به عنوان یکی از مهمترین بیماریهای قابل انتقال بین انسان و حیوان محسوب می گردد. عوامل شناخته شده بیماری، طیف وسیعی از پستانداران اهلی و وحشی را مبتلا می سازند.

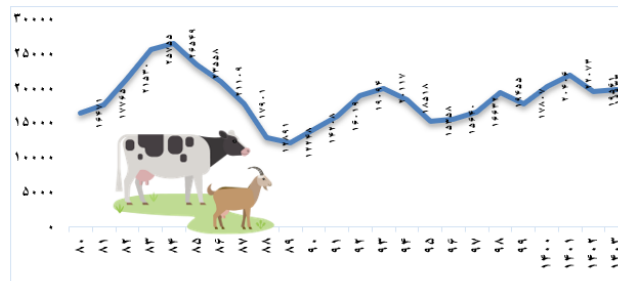
دامهای مبتلا به بروسلوز، معمولاً در اولین دوره آبستنی سقط جنین نموده، در هنگام سقط و تا مدتی پس از آن، با دفع ترشحات به شدت آلوده رحمی، باعث آلودگی محیط، مزارع و مراتع گردیده که خود زمینه آلودگی را برای سایر حیوانات گله و نیز انسان فراهم می سازد.

عامل بیماری:

عامل بیماری باکتری بروسلا می باشد که سویه بروسلا ملیتسنسیس در گوسفند و بز به عنوان مهمترین عامل بیماری در انسان محسوب می شود.

بیماری تب مالت بیشتر در مردان به خصوص کشاورزان، دامداران، چوپانان، قصابان، سلاخان، دامپزشکان می باشد. کارمندان آزمایشگاهها نیز در معرض خطر ویژه قرار دارند. در کشور ما چون زنان و کودکان در مناطق روستایی نیز دوشادوش مردان به امور دامداری مشغولند در معرض خطر بیماری قرار دارند. به همین دلیل ۵۵ درصد مبتلایان را مردان و بقیه را زنان و کودکان تشکیل می دهند.

تعداد موارد بیماری تب مالت شناسایی شده در کشور از سال ۱۳۸۰ - ۱۴۰۳

اهمیت بیماری تب مالت

بیماری تب مالت یکی از مهم ترین و شایعترین بیماریهای باکتریایی قابل انتقال از حیوان به انسان در جهان. این بیماری همواره بعنوان یک معضل بهداشتی مهم مطرح بوده و اثرات قابل توجهی بر بهداشت عمومی، وضعیت اجتماعی و اقتصادی و تجارت بین المللی دارد. شیوع بروسلوز به دلیل دامپروری سنتی، رشد گردشگری بین المللی، تجارت و مهاجرت رو به افزایش است. این بیماری خسارات اقتصادی فراوانی در جوامع ایجاد کرده و سالیانه مبالغ زیادی صرف پیشگیری و کنترل بیماری می شود. بیماری تب مالت (بروسلوز) طیف گسترده ای از گونه ها از جمله دام، حیات وحش و انسان را تحت تاثیر قرار می دهد. صدمات اقتصادی ناشی از آن در دامها منحصر به سقط جنین، کاهش وزن و کمبود شیر نبوده بلکه موجب ممانعت از فروش و صادرات فرآورده های دامی آلوده نیز می باشد.

تعریف بیماری

بیماری تب مالت یا بروسلوز که در حیوانات به نام سقط جنین واگیر مرسوم است، یکی از بیماریهای عفونی قابل انتقال بین انسان و حیوان می باشد و با نام های دیگری نظیر: تب مواج، تب دیوانه و تب مدیترانه ای نیز نامیده می شود. این بیماری در تمام فصول سال وجود دارد، اما در بهار و پاییز یعنی زمان زایش و

راههای سرایت بیماری به انسان

به صورت تماس مستقیم، با بافتهای حیوان آلوده نظیر خون، ترشحات رحمی و ترشحات جنین سقط شده

به صورت غیرمستقیم از راه: مصرف شیر خام و فرآورده های لبنی آلوده خصوصا پنیر تازه، خامه، سرشیر و کره

انتقال تنفسی از طریق افشانه های موجود در هوای آغل و اصطبل آلوده یا آزمایشگاه

فرو رفتن سر سوزن سرنگ حاوی واکسن های حیوانی به دست انسان

درمان

رژیم های درمانی متفاوتی برای درمان بیماران مبتلا به تب مالت توصیه می شود، لیکن هیچ گاه از یک دارو به تنهایی در درمان بیمار نباید استفاده کرد مگر در زمان بارداری (با توصیه پزشک). طول دوره درمان حداقل ۸ هفته (دو ماه) می باشد.

راههای پیشگیری از بیماری تب مالت در انسان

- خودداری از مصرف مواد لبنی مشکوک مانند شیر خام، پنیر تازه، خامه، سرشیر غیر پاستوریزه و بستنی سنتی
- استفاده از شیر و فرآورده های لبنی به صورت پاستوریزه، در صورت در دسترس نبودن شیر پاستوریزه با جوشاندن شیر به مدت حداقل ۵ دقیقه بعد از جوش آمدن، به از بین رفتن کلیه عوامل میکروبی مطمئن شوید.
- استفاده از ماسک تنفسی در هنگام کار با فضولات حیوانی یا ورود به اصطبل
- دور نگه داشتن حیوانات از محل زندگی انسان
- استفاده از دستکش، کلاه، ماسک، عینک و روپوش مناسب در دامپزشکان، دامداران و پرسنل کشتارگاه ها

علائم بیماری

دوره نهفتگی بیماری (از زمان تماس با منبع عفونت تا بروز علائم) اغلب بین ۱ تا ۳ هفته است، ولی گاهی تا ۶ ماه می باشد. براساس شدت بیماری، علائم به سه شکل حاد، تحت حاد و مزمن بروز می کند.

شکل حاد: بیمار دچار لرز ناگهانی، درد عمومی بدن به خصوص درد پشت و تعریق شدید می شود. اشتها ی خود را از دست می دهد و دچار ضعف و سستی می گردد، ضمناً از شروع علائم بیش از ۳ ماه نمی گذرد. **شکل تحت حاد:** آغاز آن بی سروصدا می باشد. شکایت اصلی بیمار از ضعف و خستگی است. از آغاز بیماری نیز ۳ تا ۱۲ ماه می گذرد.

شکل مزمن: اگر از زمان تشخیص بیماری بیش از یک سال بگذرد و فرد هنوز مبتلا باشد مزمن گفته می شود. افرادی که دچار تب، بی اشتها یی، درد عضلانی و تعریق شبانه بوده و سابقه تماس با دام های آلوده یا مشکوک به تب مالت را عنوان می نمایند یا از فرآورده های لبنی آلوده استفاده نموده اند.